

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Hrčka – Sabó s. r. o., advokátska kancelária, Obchodná 187/6, Sečovce, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 4 T 27/2019 zo 17. decembra 2020 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Tos 120/2020 z 5. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Tos 120/2020 z 5. januára 2021 zrušiť a prikázať krajskému súdu sťažovateľa neodkladne prepustiť z väzby na slobodu. Uplatňuje si tiež náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých uznesení, zo sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 T 27/2019 zo 17. decembra 2020 vyplýva takýto stav veci:
3. Na okresnom súde sa proti sťažovateľovi ako obžalovanému vedie trestné stíhanie pod sp. zn. 4 T 27/2019 pre skutky kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a ods. 4 písm. b) Trestného zákona, a to na základe obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1Kv 29/17 z 8. apríla 2019. Prokurátor doručil 14. decembra 2020 okresnému súdu podnet na vzatie sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

4. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 27/2019 zo 17. decembra 2020 vzal sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s tým, že účel väzby nie je možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad sťažovateľom podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba začína plynúť 18. decembra 2020 od 11.20 h a bude sa vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice. Okresný súd v odôvodnení konštatoval, že preštudoval pripojený spisový materiál, podrobne sa zaoberal argumentmi sťažovateľa aj prokurátora a poukázal na skutočnosti týkajúce sa existencie jednotlivých trestných stíhaní voči sťažovateľovi. V predmetnej trestnej veci (sp. zn. 4 T 27/19) sa predpokladá vykonanie ďalších dôkazov navrhovaných sťažovateľom a prokurátorom pre účely objektivizovania skutkového deja trestnej činnosti uvedeného v obžalobe. Dospel k záveru, že z dosiaľ zisteného skutkového stavu, tak ako je prezentovaný v prípravnom konaní, je sťažovateľ ako obžalovaný v tomto štádiu trestného stíhania naďalej dôvodne podozrivý zo spáchania trestnej činnosti, za ktorú by mu v prípade uznania viny hrozil vysoký trest v sadzbe 20 – 25 rokov, až doživotie. Zároveň účel väzby nie je možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezistil.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podali sťažnosť sťažovateľ aj prokurátor. Sťažovateľ v sťažnosti namietal nezákonný postup okresného súdu pri ustanovení náhradného obhajcu sťažovateľovi. Uviedol, že v predmetnej veci sťažovateľa zastupujú dvaja obhajcovia na základe udeleného plnomocenstva, a to [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Okresný súd v zápisnici o výsluchu zo 17. decembra 2020 konštatuje, že [REDAKOVANÉ] zoberal termín výsluchu na vedomie a svoju účasť neospravedlnil, [REDAKOVANÉ] má doručenie upovedomenia o výsluchu vykázané, svoju neúčasť neospravedlnil. Sťažovateľ k tomuto argumentoval, že [REDAKOVANÉ] je dlhodobo práceneschopný a zdravotný stav mu nedovoľuje zúčastňovať sa úkonov trestného konania, [REDAKOVANÉ] okresný súd upovedomil o termíne výsluchu elektronicky do jeho elektronickej schránky ako súkromnej osoby, nie ako advokáta, a to 14. decembra 2020. Takéto doručenie považuje sťažovateľ za nezákonné, oznámenie bolo iba formálne, nebola stanovená lehota na jeho prevzatie, [REDAKOVANÉ] o termíne výsluchu nemal vedomosť, nebol v práci pre práceneschopnosť a z toho dôvodu sa z účasti ani nemohol ospravedlniť. Okresný súd 17. decembra 2020 po zistení neprítomnosti obhajcov sťažovateľovi ustanovil obhajcu [REDAKOVANÉ], ktorý sa na výsluch dostavil. [REDAKOVANÉ] sa nemal čas pripraviť na výsluch, nemal vedomosť o skutku ani o celej veci, výsluch sa uskutočnil bez toho, aby sa [REDAKOVANÉ] so sťažovateľom pred výsluchom poradil, jeho prítomnosť bola preto iba formálna, čo sťažovateľ vyhodnotil ako porušenie jeho práva na obhajobu. Tiež uviedol, že okresný súd neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce záver o existencii dôvodnej obavy, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu či trestu. Samotná okolnosť, že sťažovateľovi v predmetnej veci hrozí vysoký trest odňatia slobody, nie je dôvodom na väzbu. Sťažovateľ bol v inej trestnej veci vzatý do väzby v decembri 2017 a 18. decembra 2020 z nej mal byť prepustený. Nikdy sa nijakým spôsobom nesnažil vyhýbať trestnému stíhaniu skrývaním či útekom, v čase, keď bol prvýkrát vzatý do väzby v roku 2017, sa napriek svojej práceneschopnosti dostavil na výsluch, po ktorom bol zadržaný a vzatý do väzby. Pri prvotnom rozhodovaní o väzbe bolo nedôvodne konštatované, že sa protizákonne zdržiava v zahraničí s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu, on sa však v Českej republike podrobil operácii.

6. Prokurátor podal sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z dôvodu, že trval na existencii dôvodu väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

7. Krajský súd uznesením č. k. 6 Tos 120/2020 z 5. januára 2021 sťažnosť sťažovateľa a sťažnosť prokurátora zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V uznesení vo vzťahu k sťažnostným námietkam sťažovateľa konštatoval, že postup okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu uznesenia, bol v súlade so zákonom. Okresným súdom bol uplatnený postup podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku, pričom predsedníčka senátu pri zabezpečení účasti prokurátora, obvineného a obhajcu postupovala podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku. Obhajca má právo zúčastniť sa úkonu, ale nie povinnosť. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že obom zvoleným obhajcom sťažovateľa – [REDAKOVANÉ] aj [REDAKOVANÉ] bol 15. decembra 2020 elektronicky doručený úradný list okresného súdu, prílohou ktorého bol podnet prokurátora krajskej prokuratúry na vzatie sťažovateľa do väzby a upovedomenie o termíne výsluchu v tejto súvislosti na okresnom súde 17. decembra 2020 o 9.30 h. S poukazom na § 72 ods. 2 Trestného poriadku krajský súd vyhodnotil spôsob, akým bol okresným súdom o výsluchu upovedomený [REDAKOVANÉ], za vhodný, pretože elektronická komunikácia súdu a obhajcu v prípade rozhodovania o väzbe obvineného je efektívna, rýchla a účinná. Pokiaľ ide o náhradného obhajcu [REDAKOVANÉ], tento po výsluchu sťažovateľa, vyjadrení prokurátora a prečítaní listinných dôkazov okresným súdom, ako to vyplýva zo zápisnice o výsluchu zo 17. decembra 2020, nežiadal o poradu so sťažovateľom, zo zápisnice nevyplýva ani to, že by o poradu so sťažovateľom žiadal pred začiatkom výsluchu. Krajský súd preto dospel k záveru, že právo sťažovateľa na obhajobu bolo zachované. Krajský súd zistil dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa, ktoré je podložené podanou obžalobou v predmetnej trestnej veci. Dosiaľ vykonaným dokazovaním nedošlo k rozptýleniu podozrenia, že skutky, pre ktoré je sťažovateľ trestne stíhaný, sa stali, alebo podozrenia, že skutky spáchal sťažovateľ, pričom dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutkov je základným predpokladom pre rozhodnutie súdu o väzbe. Vec sťažovateľa je už vo fáze súdneho konania po podaní obžaloby, pričom dôvodnosť postavenia sťažovateľa pred súd vyžaduje podstatne vyššiu mieru podozrenia voči nemu v porovnaní s intenzitou podozrenia pri vznesení obvinenia v štádiu prípravného konania. Vo vzťahu k existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uviedol, že tento dôvod vyplýva zo zistenia, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vydierania, kde mu v prípade uznania viny súdom hrozí citeľná sankcia. Zároveň však zohľadnil aj skutočnosti týkajúce sa paralelne vedených trestných konaní proti sťažovateľovi. Ide o konanie vedené na okresnom súde vo veci sp. zn. 5 Tk 1/2018 pre zločin neodvedenia dane a poisťného podľa § 277 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona, pre pokračovací zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, opakovaný zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, pre zločin skrátene dane a poisťného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 Trestného zákona. Sťažovateľ bol tiež rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 8 T 67/2019 z 12. októbra 2020 uznaný vinný zo spáchania zločinu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (rozsudok nie je právoplatný z dôvodu podania odvolania sťažovateľom), pričom riziko úteku či skrývania sa sťažovateľa hrozí už len zo samotnej skutočnosti neprávoplatného odsúdenia. Uvedené okolnosti podľa krajského súdu nemožno prehliadnúť a nezohľadniť ich v rámci komplexného posúdenia

dôvodov útekovvej väzby u sťažovateľa. Krajský súd napokon poukázal aj na správanie sťažovateľa, ktorý sa správa voči súdu urážlivo, znevažujúco, sťažovateľ je bez morálnych zábran, z čoho tiež možno vyvodit' existenciu obavy podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkami prípustnými podľa Trestného poriadku, ktoré sú miernejšie ako obmedzenie osobnej slobody a ktoré sú zároveň spôsobilé zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej osobná sloboda je obmedzená. Vychádzajúc z § 80 ods. 2 tretej vety Trestného poriadku, krajský súd nezistil existenciu výnimočných okolností, a to ani z hľadiska osoby sťažovateľa, ani z hľadiska povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá je predmetom podanej obžaloby.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti uzneseniu okresného súdu a uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej uviedol dve základné námietky, a to nevyrovnanie sa okresného súdu s argumentmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu a absenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu. Sťažovateľ argumentuje, že v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu poukazoval na skutočnosť, ako došlo k jeho zadržaniu, pričom sťažovateľ sa dostavil na výsluch len na základe telefonického predvolania, v tom čase bol po operácii žalúdka a práceneschopný, čo vyvracia úvahy o naplnení dôvodov útekovvej väzby (ide o okolnosti spojené s jeho vzatím do väzby v inej trestnej veci v roku 2017, pozn.). V tejto súvislosti poukázal na uznesenie krajského súdu č. k. 4 Tpo 46/2018 zo 17. júla 2018, v ktorom krajský súd vyslovil, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku sú už rozptýlené. Okresný súd a krajský súd tieto závery ignorujú a s predmetnou námietkou sa nevyrovnali. V uznesení č. k. 4 Tpo 46/2018 zo 17. júla 2018 tiež bolo konštatované, že sudkyňa nepostupovala pri predlžovaní lehoty trvania väzby u sťažovateľa v súlade so základnými zásadami trestného konania. Sťažovateľ uvádza, že toto procesné pochybenie sudkyne sa nedalo napraviť zákonným spôsobom, preto už vtedy mal byť prepustený z väzby na slobodu. V sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu tiež namietal, že dôvodom väzby nemôžu byť jeho ďalšie trestné veci, ktoré neboli právoplatne skončené. Svedecké výpovede tzv. spolupracujúcich svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nemôžu byť pokladané za vierohodné. Za závažné pochybenie sťažovateľ považuje postup okresného súdu v súvislosti s ustanovením náhradného obhajcu [REDAKOVANÉ] sťažovateľovi 17. decembra 2020, keď okresný súd po zistení neprítomnosti obhajcov sťažovateľa telefonicky oznámil [REDAKOVANÉ], že bol ustanovený za náhradného obhajcu s tým, aby sa ihneď dostavil na výsluch na okresný súd. [REDAKOVANÉ] sa výsluchu sťažovateľa 17. decembra 2020 síce zúčastnil, nemal však čas pripraviť sa naň, poradiť sa s klientom, nemal vedomosť o skutku, preto jeho prítomnosť bola čisto formálna a nesplnila nijaký účel okrem toho, aby súd mohol formálne vykázat' splnenie podmienok na vykonanie výsluchu. Uvedený postup predstavuje hrubé porušenie práva na obhajobu. Súdy tieto námietky úplne odignorovali, opomenuli skutočnosti významné pre rozhodnutie, svoju strohú argumentáciu založili práve na mlčaní o týchto okolnostiach a na deformácii ďalších skutkových zistení. Vo vzťahu k absencii dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľ uviedol, že okresný súd a krajský súd vo svojich uzneseniach nijakým spôsobom nekonkretizovali, ktoré dôkazy umocňujú záver, že sťažovateľ spáchal trestnú činnosť tak, ako mu je kladená za vinu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a uznesením krajského súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu:

10. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

11. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

12. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti a z jej príloh, sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť, o ktorej následne rozhodol krajský súd, preto právomoc krajského súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti.

13. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu:

14. Ústavný súd konštatuje, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný

súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, III. ÚS 337/2018).

15. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

16. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní opakovane uvádza, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý garantuje základné právo na osobnú slobodu, je obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu kontrolu väzby, teda právo iniciovať konanie, v ktorom by konajúci súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil jeho prepustenie, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom ustanovených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy pritom zodpovedá právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

17. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že mu ako nezávislému súdному orgánu ochrany ústavnosti v zásade neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Výnimkou sú také prípady postupov a rozhodnutí vo väzobnom procese, ktoré priamo atakujú ústavné požiadavky plynúce zo základných práv a slobôd obvinených. Nadväzne na to ústavný súd pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

18. Pri posúdení napadnutého uznesenia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť vzatý do väzby. K takémuto prieskumu ústavný súd môže pristúpiť iba v prípade ústavnej neudržateľnosti skutkových a právnych záverov sťažnostného súdu, ktoré reflektujú nedovolené obmedzenie, či dokonca popretie základných práv a slobôd sťažovateľa. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade súčasne

zamerala aj na posúdenie otázky, či je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

19. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu.

20. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

21. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti okrem iného uvádza, že v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu namietal, že dôvodom väzby nemôžu byť jeho ďalšie trestné veci vedené na okresnom súde a Okresnom súde Michalovce. V ústavnej sťažnosti tiež uvádza, že okresný súd a krajský súd ignorujú závery vyslovené v uznesení krajského súdu č. k. 4 Tpo 46/2018 zo 17. júla 2018. Podľa sťažovateľa sa krajský súd s predmetnými námietkami v uznesení nevyrovnal. K tomuto ústavný súd konštatuje, že tieto námietky sťažovateľa [nemožnosť zohľadnenia iných trestných konaní, poukaz na závery uznesenia krajského súdu č. k. 4 Tpo 46/2018 zo 17. júla 2018 (vychádzajúc z obsahu sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ktorá tvorí prílohu ústavnej sťažnosti, pozn.)] neboli súčasťou argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, hoci ich v nej sťažovateľ uplatniť mohol. Ústavná sťažnosť je preto v časti týkajúcej sa predmetných námietok neprípustná podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde a v tejto časti bolo nutné ústavnú sťažnosť odmietnuť v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

22. Sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že svoje uznesenie odôvodnil nedostatočne. S predmetným argumentom nie je možné sa stotožniť, pretože krajský súd odpovedal na všetky námietky sťažovateľa prednesené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

23. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o porušení práva na obhajobu pri výsluchu 17. decembra 2020 krajský súd vysvetlil, prečo bolo z formálneho hľadiska možné okresným súdom zabezpečiť právo sťažovateľa na obhajobu ustanovením náhradného obhajcu (██████████). Krajský súd sa zaoberal tiež tým, že okresný súd, rešpektujúc § 72 ods. 2 Trestného poriadku („... vhodným spôsobom upovedomí... obhajca, ak je dosiahnuteľný“), nerezignoval na povinnosť vynaložiť maximálne úsilie smerom k zabezpečeniu účasti zvolených obhajcov sťažovateľa na výsluchu a po tom, čo ich účasť nimi potvrdená nebola, ustanovil sťažovateľovi náhradného obhajcu aj napriek tomu, že výsluch môže byť vykonaný aj bez účasti obhajcu, keďže účasť obhajcu na úkone je jeho právom, nie povinnosťou. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu tiež vyplýva, že krajský súd sa oboznámil s obsahom zápisnice z výsluchu sťažovateľa zo 17. decembra 2020, preskúmal konkrétnu podobu sťažovateľovi poskytovanej obhajoby, pričom na základe preverenia priebehu výsluchu dospel ku korektnému záveru o tom, že k porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu nemohlo dôjsť.

24. Sťažovateľ tiež uvádza, že krajský súd sa nevyrovnal s jeho tvrdením o okolnostiach jeho dobrovoľného dostavenia sa na výsluch v decembri 2017, ktoré majú svedčiť v prospech záveru, že sťažovateľ nemal ani nemá v úmysle vyhýbať sa trestnému stíhaniu skrývaním či útekom.

K uvedenému ústavný súd uvádza, že túto námietku krajský súd uviedol v odôvodnení svojho uznesenia v rámci popisu obsahu sťažnosti sťažovateľa, pričom v uznesení poukázal na skutočnosť, že existenciu dôvodov väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je nutné hodnotiť komplexne a s poukazom na rozsah sankcie hroziacej sťažovateľovi v predmetnej trestnej veci, vedenie ďalších trestných konaní proti sťažovateľovi, jeho neprávoplatné odsúdenie v inej trestnej veci na nepodmienečný trest odňatia slobody a jeho pohrdavé správanie k súdu v priebehu trestného konania. Takto dospel k záveru, že riziko úteku či skrývania sa sťažovateľa s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu je dané. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľa krajským súdom okolnosti tvrdené sťažovateľom neprevážili skutočnosti, ktorými krajský súd odôvodnil existenciu dôvodu väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

25. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta aj absenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, ktorý mu je kladený za vinu. Ani uvedený argument ústavný súd nevyhodnotil ako opodstatnený. V tomto smere krajský súd (v spojení s dôvodmi uvedenými okresným súdom) správne zdôraznil fakt, že predmetné trestné konanie sa nachádza už v štádiu po podaní obžaloby, čo nepochybne v porovnaní so štádiom po vznesení obvinenia zvyšuje dôvodnosť podozrenia, že skutok ako trestný čin spáchal sťažovateľ. Sťažovateľ vo vzťahu k záveru súdov o dôvodnom podozrení zo spáchania trestného činu sťažovateľom uvádza, že okresný súd ani krajský súd nekonkretizovali, ktoré dôkazy umocňujú tento záver. Ako však vyplýva z uznesenia krajského súdu (str. 14, posledný odsek odôvodnenia), krajský súd špecifikoval a vymedzil dôkazy, o ktoré sa opiera odôvodnenie obžalobného návrhu, teda dôkazy, z ktorých súdy voči sťažovateľovi vyvodili podozrenie zo spáchania trestného činu (medzi iným svedecké výpovede, zvukový záznam, výpisy z účtu a ďalšie).

26. Pokiaľ sťažovateľ spochybňuje doterajšie výsledky dôkazného procesu (vierohodnosť svedeckých výpovedí [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]), tu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale posudzuje sa len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020).

27. Ústavný súd konštatuje, že uznesenie krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) poskytuje vyčerpávajúce, logické a zrozumiteľné dôvody, pre ktoré nebolo možné vyhovieť sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu. Krajský súd sa s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne.

28. Vzhľadom na už uvedené argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v sťažnosti neindikuje možnosť porušenia označených práv napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle, neodôvodnenosti a ústavný súd ho považuje za ústavne udržateľné. Krajský súd sa posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberal dostatočne, náležite a primerane.

29. Keďže ústavný súd nezistil existenciu novej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4

dohovoru uznesením krajského súdu, ústavnú sťažnosť v zostávajúcej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sformuloval v petite sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu